

ייצג פון פריי

תולדות | עיונים | הערות

התחזקות | התעוררות | מכתבים

בעניני רביה"ק מברסלב זי"ע

מכתבי מוהרנ"ת - עלים לתרופה, עם מכתבים חדשים והוספות מכת"י
ביאורים וצינונים, הערות והארות

פרשת מקץ, שבת חנוכה
שנת תשע"ה

ואני מאמין שגם עתה בוודאי אין לשום אחד נסיונות שלא יוכל לעמוד בהם, ועיקר הוא מניעת המוח (ליקוי ח"ב סי' מ"ו). אבל מאחר שברוך השם אתם שכלכם חזקים וקיימים בהאמת והאמונה, מוכסחני ככם שבחסדי השם יתברך לא אבוש בכם, ואתם לא תבושו בי לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי. וכל אחד צריך לומר על עצמו (יחזקאל לג, כ"ד) אחד היה אברהם כמו שפירוש בתחילת הספר (לקוטי מוהר"ן טנינא) [ז"ל שם: אחד היה אברהם (יחזקאל לג) שאברהם עבד ה' רק על ידי שהיה אחד, שחשב בדעתו שהוא רק יחיד בעולם, ולא הסתכל כלל על בני העולם שסרים מאחרי ה' ומנעים אותו וכו', וכן כל הרוצה ליכנס בעבודת ה' אי אפשר לו ליכנס כי אם על ידי בחינת שיחשוב שאין בעולם כי אם הוא לבדו יחידי בעולם, ולא יסתכל על שום אדם המונעו, כגון אביו ואמו או חותנו ואשתו ובניו וכיוצא, או המניעות שיש משאר בני העולם עיי"ש, ובליקו"מ ח"ב סי' מ"ו. וע"ע לקמן מכתב קע"ה ו"גם לילך אם מה שאמר רבינו ז"ל (בליקו"מ ריש ח"ב) אחד היה אברהם וכו', ועל ידי זה יכולים לסבול הביונות וכו']. ואני מחיה עצמי עתה בזה הרבה. כי מה הייתי עושה אם גם אתם ח"ו הייתם זורקים בי אבנים ח"ו, כמו שעבר על אברהם אבינו שהיה אחד בעולם [עיי"ן חיי מוהר"ן סי' שצ"ה שרבינו"ל אמר לר' יודיל מגודל היסורים שעבר על אברהם אבינו שהיה מגייר גרים והיה מקרב בני הנעורים להשי"ת, והיו רצים אחריו כמו שרודפים אחר המשוגע, והיו אביהם ונשותיהם חולקים על אלו בני הנעורים ע"כ, וכזה מבואר בספר מורה נבוכים להרמב"ם, ובאגרת הקודש להרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זצ"ל בסוף הספר]. ברוך השם שאתם נצלתם מזה.

וגם אתם כל אחד ואחד צריך לחשוב בעצמו שאפילו אם היה רק אחד בעולם יודע מאמת כזה, היה צריך להתחזק נגד כל העולם. אך הקדוש ברוך הוא אינו שולח על האדם מה שאין יכול לעמוד בו, וברוך השם שיש לנו על כל פנים מעט הקיבוץ הקדוש הזה, התמימים והכשרים, אשר אינם בוחרים בשום חכמות של שקר, ולא בשום ליצנות ובלבולים הנוהגים עתה, רק הולכים בתום ובאמת ובישר בדרך הק' אשר דרכו בו אבותינו מעולם, אשר לא היינו זוכים לזה כי אם על ידי דבריו הקדושים והנוראים האמיתיים, העמוקים בכל מיני עמקות, התמימים בכל מיני תמימות אמיתי.

אשרינו מה טוב חלקינו שזכינו לשמוע כל זאת, אשרינו על כל דיבור ודיבור ועל כל שיחה ושיחה וכו' ששמענו ממנו ז"ל. עד הנה עזרונו רחמי יתברך שזכינו לשמוע תורות ומעשיות כאלה, בתוך רעש אש המחלוקת עד לב השמים שהיה בימיו ז"ל, אשר עמדו לבלעו חיים ח"ו, והשם יתברך חמל על עמו וזכינו שישב בברסלב, ושם נתחברו כל ספריו הק', מי ימלא גבורות ה' ישמע כל תהלתו.

וגדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם (תולין ג'), שאחר הסתלקותו הק' ראינו חידושים נפלאים וניסים עצומים יותר מבחייו, שנתן כח לעיף כמוני, למורדף בלי חשך כמוני, לכתוב ולהדפיס ספרים כאלה, ולחבר ולהדפיס תפלות נוראות כאלה, ולקבץ קיבוץ קדוש כזה על ראש השנה לאומאן וכו' וכו'. רבות עשית אתה ה' אלקי וכו' אין ערוך אליך אגידה ואדברה עצנו מספר (תהלים מ, ח). וגם זכינו לבנות הבית המדרש פה ולהתפלל בו כמה פעמים בראש השנה, האל

וכן לימד רבינו"ל את כל אנשי שיתמידו עצמם ללמוד פוסקים בכל יום חוק ולא יעבור (שיחות הר"ן סי' כ"ט). ופי'א חשב רבינו"ל מה שהאדם צריך ללמוד בכל יום עד שאין היום מספיק, דהיינו לגמור בכל שנה ש"ס עם הר"ף והרא"ש וד' ש"ע הגדולים וכו' (שיחות הר"ן סי' ע"ו). ועיי"ן ימי מוהרנ"ת (ח"א סי' פ"ג) איך שאחד שהיה ממבוכתי בני הנעורים ומפלא בלימוד, והעולם החזיקו אותו שמתמיד בלימודו, אבל מוהרנ"ת ראה שאינו לומד כלל וכו', והכניס אותו בדרך הלימוד שלמד אותו רבינו"ל "עד שבאמצע הקיץ נתעורר לבו והתחיל להתמיד בלימוד בהתמדה גדולה ונפלאה, והיה מתמיד גדול שש שנים רצופים, וגמר בהם כל הדר' פוסקים הגדולים, ובתוך כך נשנתה לטובה גם בשאר דברים ע"כ].

הבלל שאין המתנגדים עומדים למנוע מללמוד ספרי רבינו ז"ל, רק פנימיות כוונת הרע שבלבם הוא לבטל מישאל כל התורה כולה. כי ידוע לכם מעשי בני הנעורים, בפרט בדור הזה. ואין שום הצלה כי אם על ידי התורה. ואין מי שיכניס לימוד התורה וקיום התורה בעולם כמו אדמו"ר ז"ל, על ידי אמת דרכיו הקדוש שגילה על ידינו ובספריו הק' [דרכי רבינו"ל מבוארים בספרי רבינו"ל, ועל ידי מוהרנ"ת ז"ל בספריו הנפלאים ליקוטי החלוק. וע"ע מכתב קע"ג. ובמכתב קס"ג כ' בוח"ל: כי לא דבר רק הוא כי הוא חייכם, כי המתנגדים רוצים למנוע מחיים אמיתיים, להוליך האדם ח"ו בדרך הישר בעיניהם אשר אחריתו דרכי מות, כי מה שהם רוצים למנוע יתיך מטוב אמיתי רואים בעינים כי רוצים למנוע מתורה ותפלה וכו', כאשר יודע כל אחד בנפשו בכמה וכמה תורה ותפלה מוכה אותנו רבינו ז"ל ע"י דבריו הקדושים וכו' וכל הפרוש ממנו כפורש מן החיים ע"כ. ומוהרנ"ת ז"ל אמר פעם אחת בוח"ל: הלימוד של דיני התורה נתן לנו השי"ת על ידי משה רבינו ע"ה, והלימוד של קיום התורה נתן לנו השי"ת על ידי אדמו"ר זצ"ל עכ"ל (כוכבי אור אנשי מוהר"ן בסוף שיחות מוהרנ"ת א"ח)]. ועל זה התגרו בנו כל כך, אמרו לכו ונכחידם ח"ו.

ובאמת על פי דרך הטבע אין אנו יודעים שום דרך איך לעמוד כנגדם, וגם להתפלל ולצעוק להשם יתברך אך על פי שבזה אנו עוסקים קצת, אבל אין אחד בינינו שיוכל לעמוד בתפלתו כנגד התגרות כזה, אשר הסי"ם בעצמו חגר מתניו, והרק שיניו עלינו [עיי"ן מה שכ' רבינו"ל לעיל במכתבי רבינו"ל סי' ד' "ידעתי גם ידעתי שגם העסק שעסקתי עמכם להוציא אתכם משיני הסי"ם, על כל אלה עיניו לטש ושניו חרק עלי". ועיי"ן בימי התלאות בוח"ל: ואף על פי כן מרוב התגברות של הסי"ם שהתגבר (כמו שכתב מוהרנ"ת בעצמו במכתבי מוהרנ"ת בוח"ל שהסי"ם בעצמו חגר מתניו להלחם עיי"ש) נתחדשו העיני פנים לייסר למוהרנ"ת ולאנשי ביסורים שונים כמוכאב בספר מכתבי מוהרנ"ת עכ"ל]. אך אף על פי כן אנו מחויבים לעשות שלנו, לצעוק ולצעוק להתחנן לפי כוחינו, וה' שומע תפלת כל פה. אך עיקר בטחוננו הוא רק על כח תפלת הזקן שבוקנינו, העוסק בזה העסק שלנו לקרב נפשות להשם יתברך באמת, אשר על שמו הק' נקראים "ברסלבר חסידים", הוא מתחיל הוא יגמור כמו שאמר (חיי"מ סי' רי"ח, רכ"ט, ש"כ) "איך האב אויס גיפירט און איך וועל אויס פירין", ועוד אמר דיבורים קדושים כאלה. [בענין איך שמוהרנ"ת הוהיר שעיקר העצה הוא תפלה ותחנונים לה' ע"ע לקמן מכתב קע"ו ומכתב קע"א, ולקמן בפתיחה למכתב קצ"ו].

ואני מאמין גם עתה באמונה שלימה, שבוודאי יגמור הכל כרצונו, וסוף כל סוף יהיה אחריתם של הרודפים להכרית מארץ זכרם, או להם אוי לנפשם לנצח. אך לעת עתה צריך כל אחד שיעברו עליו נסיונות כאלה.

מוהר"ר נחמן נ"י, מגזע
הקדוש נכד הבעל שם
טוב ז"ל זכותו יגן עלינו
(חיי מוהר"ן סי' ק"ג)

מאמר: ראש בני ישראל

ליקוטי אמרים, תורת ושיחות והנהגות קדושות ממרן אור ישראל וקדושו

רבינו ישראל בעל שם טוב זצוקלה"ה

הנזכרים בספרי רביה"ק, ותלמידו מוהרנ"ת, ומשאר ספרי ברסלב

הרב המאור הגדול בנש"ק מופת הדור
גדול מרבן שמו נרדע בשערים מו"ה
נחמן נ"י
נכד לרבינו הק' בעש"ט זלה"ה
(הסכמת המגיד מקאמניץ זצלה"ה על

מאמר ס"ב:

לי כסף, ומת והלך לעולמו בטרם שפרע. הפציר בו הבעל שם טוב שימחול לו לגמרי על החוב, עד שנענה לו, וכתב וחתם שטר מחילה על כל חובו וקרע את שטר החוב, ותיכף ומיד אחר כך נפל הסוס מת, התחיל הלה לבכות לפני הבעש"ט מה עשית לי ומאין אקח כעת פרנסה. ענה הבעש"ט וא"ל סוס זה היה חברך שבא בגלגול בסוס זה, ועבד אצלך כדי לפרוע לך את חובו, וכעת שמחלת לו מת הסוס.

(שש"ק ח"ו אות תקכ"ט)

קמ"ב.

בית מלא ברכת ה'

בזמנו של הבעש"ט ז"ל דר במעוזעבנו יהודי ת"ח וחשוב, אולם לא העריצו והעריכו אותו הבריות כראוי, והיה הדבר לפלא עד ששאל בעצמו את הבעש"ט לפרש לו דבר זה, אמר הבעש"ט לאנשיו הכנסו לביתו בימות החורף ותראה אם קר אצלו בבית, הלכו אצלו וראו שאכן קר בו בביתו מאד ואינו מחמם כיאות את דירתו, אע"פ שהיה ביכולתו. הפטיר הבעל שם טוב ואמר בית קר-יהודי קר, א קאלטע שטוב א קאלטער יוד, שמחמת קמצנותו שאינו דואג ליהנות ממנו אף עבור מחסורו הקשה, על כן נוהגים בו גם כן הבריות במדה כנגד מדה, וכמו כן אמר פעם לענין אלו ששינו הלבוש ממעיל ארוך למעיל קצר, א קורצע בגד א קורצע יוד.

(שש"ק ח"ו אות תק"ל)

קמ"ג.

לפני תפלת מוסף

הבעל שם טוב זצ"ל נפטר לבית עולמו בשנת תק"כ ביום השבועות בין תפלת שחרית למוסף.

(שש"ק ח"ו אות תקל"א)

קל"ט.

בהמה בצורת אדם

הגיע פעם הבעל שם טוב עם החבריא קדישא לאיזה מקום, ובעברם ראו איזה יהודי עם הארץ יושב ואוכל בהלעטה בשר בהמה כזולל וסובא, ענה הבעל שם טוב הק': הביטו וראו איך שבלהיטותו למאכל הבשר בהמה נחקק בפניו צורתה של הבהמה ממש, כי כידוע בשם הבעל שם טוב שבמקום שחושב האדם שם הוא כל האדם כולו.

(שש"ק ח"ו אות תקכ"ז)

ק"מ.

ה' הוא האלהים

שאל פעם הבעל שם טוב את תלמידיו מה מספרים אחריו הבריות, אמרו לו ששמעו הולך בכל המדינות על מעשיו ונפלאותיו הגדולות. ענה ואמר, אליהו הנביא עשה והצליח יותר ממנו, כי בשבחו נאמר איש סחו אחריו ה' הוא האלהים, והיינו שחזרו הבריות למוטב וצעקו מחמתו בראותם גדולתו, ה' הוא האלהים, וממני הפטיר כמתאונן, מספרים מעשה, כי העיקר מעלת סיפורים מהצדיק הוא מצדקותו ולא ממופתיו גרידא.

(שש"ק ח"ו אות תקכ"ח)

קמ"א.

תיקוני נשמות

הגיע הבעל שם טוב אל יהודי אחד ובין השיחה שאלו הבעל שם טוב ממה פרנסתך? ענה לו פרנסתי הוא היות שיש לי סוס נפלא ביותר שאני עובד עומו וסוס זה למזלי הטוב הנו סוס בריא ביותר, וכך הלך והפליג במעלת הסוס הבריא. שאלו הבעש"ט האם זוכר לך איזה יהודי שנשאר חייב לך סכום נכבד אולם כבר שבק חיים והלך לעולמו, אמר אכן היה לי חבר אחד כזה שהיה חייב

מהסכמת הגה"ק רבי מאיר בראד זצלה"ה על הליקו"מ:

הרב המופלא ומפלא בתורה ובחסידות המפורסם מוה"ר נחמן נ"י הגדול בשם טוב גידולי הקודש זרע קודש מחצבתו נכד זלה"ה הרב המפורסם בתורה ובחסידות ידיו רב לו בעשר ידות בוצינא קדישא חו"פ קדוש יאמר לו, כל רן לא אנס ליה מו"ה ישראל בעש"ט ז"ל, והרב מוהר"ר נחמן הולך בעקבות אבותיו הק'...

מהסכמת הגה"ק רבי אפרים זלמן מרגליות זצלה"ה על הליקו"מ:

ירושא הוא לו מאבותיו, אבות מכלל דיאכא תולדות, שכן יונק מגידולי הקודש, חוטר מגזע האלחי המפורסם הבעש"ט זלה"ה איש המודות וזרעו לברכה זרע קודש שמש ומעשיהם עליהם מעידות...

מאמר משיב נפש

קמ"ד

שאלות על חסידות ברסלב ומקורות מספרי קודש

מאת אחד הרבנים שלישי

סימן כ': רצון מבחר הברואים

שואל: ראיתי בהתפלה שנדרפס בסוף תיקון הכללי, שנכתב לפניך זאת מצאנו באמתחת הכתבים, והוא מעט הכמות ורב האיכות, ושם בנוסח התפלה כתב שתחתור חתירה דרך כבושה מאתך וכו', וכדרך ונתיב הזה תאיר עלי אורך להחזירני בתשובה שלימה לפניך באמת, כפי רצונך באמת, כפי רצון מבחר הברואים ע"כ, ולכאורה משתף כאן שם שמים עם דבר אחר, כאלו יש רצון ה' ועוד רצון של אחר יהיה זה מי שיהיה, וזה אסור כפי מש"א חז"ל (סוכה מ"ה:).

משיב: אשיב לך במליצת חז"ל (ב"מ פ"ו). ששאלו שם פת קטנית תנן, או פת וקטנית תנן (היינו עם אות וי"ו או בלא וי"ו), אמר לו האלהיים (אני נשבע) צריכה וי"ו כי מורדיא דלברות, ופירש"י עץ שרב החובל מנהיג בו הספינה לרחקה מן האבנים ומן המכשולית (עיי"ש הכוונה), וכן (ב"ק ל"ז). אינו מועד תנן, או ואינו מועד תנן, ויש נ"מ להלכה, וכ"כ הוא אצלינו כי לא צריכה וי"ו כי מורדיא דלברות, היינו כשתדייק בהלשון תראה שכתב כפי רצונך באמת, כפי רצון מבחר הברואים, ולא כתב וכפי רצון מבחר הברואים עם וי"ו, שהיתה משמע כאילו יש שתי רצונות, כי באמת אינו מדבר כאן בשני רצונות כלל ח"ו, רק כרצון מבחר הברואים הוא ביאור ופירוש על כרצונך באמת.

כי לכאורה יש לדייק עוד מהו כרצונך 'באמת', האם יש בכלל דבר כזה שהוא רצון השם שהוא בשקר ולא באמת, ומהו הכוונה במה שאמר רצונך באמת.

אלא הכוונה הוא עפ"י מש"כ בתורה (שמות ל"ב) שאמר הקב"ה למשה רבינו ועתה הניחה לי ויחר אפי בהם ואכלם ואעשה אותך לגוי גדול, ואמרו ע"ז חז"ל (ברכות ל"ב). אלמלא מקרא כתוב א"א לאומרו, מלמד שתפסו משה להקב"ה כאדם שהוא תופס את חברו בבגדו, ואמר לפניו רבש"ע אין אני מניחך עד שתמחול ותסלח להם, נמצא שכפי הנראה היתה רצון השי"ת שלא למחול על החטא הגדול הזאת, ורצון משה שהוא מבחר הברואים (כמו שכינהו הרמב"ם באגרת תימן) הוא שעכ"ז ימחול להם הקב"ה, אבל באמת לא כן הוא, כי גם רצון השי"ת 'באמת' היתה שיבקש משה שימחול להם, כמ"ש רש"י (דברים ג') עה"פ אתה החלות להראות את עבדך, א"ל ממך למדתי, שאמרת לי ועתה הניחה לי, וכי תופס הייתי בך, אלא לפתוח פתח שבי היה תלוי להתפלל עליהם.

נמצא שכאשר האדם חוטא בחטאים גדולים, רצון השי"ת כפי הנראה בהשקפה העליונה הוא שלא למחול לו, אבל רצון השי"ת 'באמת', כפי מה שהבין משה רבינו מבחר הברואים הוא, שאדרבה כן הוא רצון השם 'באמת' שיבקשו אותו למחול, ואז ימחול, ומה שאמר הניחה לי, זה רק לעורר את האדם שיבקש את השי"ת.

וכזה פירשו (ע"י פרי צדיק ר"ה אות כ"ה) מש"כ (תהלים ק"ל) כי עמך הסליחה למען תורא, כי הקב"ה אינו מגלה תיכף הסליחה, ורק מראה כאילו אינו סולח, כדי שירבו ביראה ויעסקו בתשובה עוד, עד שיראה להם הסליחה.

וזהו הכוונה כאן שמבקש שהקב"ה יחזור חתירה להחזירו בתשובה, אעפ"י שהרבה לחטוא, שעל מצבו יכולין לומר דברי הקב"ה ועתה הניחה לי וגו', שאינו רוצה למחול, עכ"ז כפי מה שהוא רצונך באמת, כפי מה שהוציא לאור משה רבינו מבחר הברואים את רצונך באמת, כן תחתור לי חתירה לקבלינו בתשובה.

ומתאימים מאד דברים הללו לרבינו נחמן, כי גם עמש"כ בזוהר (ח"א קפ"ח. רי"ט): שעל פגם הברית בפרט מאן דאושיד זרעא בריקניא ח"ו וכו' אין מועיל תשובה, אמר ע"ז (שיחות הר"ן סי' ע"א) שאין הדבר כן רק על הכל מועיל תשובה. ואמר שבוה המאמר זוהר אין שום אדם מבין הפשט רק הוא לבד. והכלל שבאמת מועיל תשובה בודאי על חטא זה אפי' אם הרבה לפשוע ח"ו בזה.

נמצא שמה שכתוב בזוהר דוגמת מה שנראה רצון השי"ת בהשקפה העליונה, שהוא ועתה (על חטא זה) הניחה לי, מגלה הצדיק ממבחר הברואים שרצון השי"ת באמת אינו כך, רק שהוא בבחי' כי עמך הסליחה למען תורא כנ"ל, שזהו מה שהרבה בספריו לומר (לקו"מ ח"א סי' ע"ד וסי' רס"א, ובח"ב סי' מ"ח ועוד) כי כל ההתרחקות הוא רק התקרבות, כי מראים להאדם התרחקות, אבל הכוונה בזה הוא שיתקרב יותר ויותר, והוא ע"ד כוונה הנ"ל.

ובזה י"ל מה שמתפללין בההושענות (הושענא אערוך שעי) צור צדיק מושיעי, כי הקב"ה נקרא צור על שהוא חזק, וכמו שהראה חזקתו במה שאמר למשה ועתה הניחה לי, אבל בזה א"א שיבוא לנו ישועה, והקב"ה רוצה שיהיה הצדיק מובחר הברואים, שהוא יבין תוכן ועומק דברי הצור, וע"י שניהם ביחד, היינו צור עם הצדיק, עי"ז יהיה מושיעי.

באותם הימים, כן יפליא חסדו עמנו תשועת עולמים (נוסח הסליחות ביום תענית אסתר). ונוכה לשמוח בישועתו מהרה בימי פורים הקדושים הבאים לקראתינו לשלום, ויתרומם קרן האמת למעלה למעלה, ונגיל ונשיש בישועתו תמיד.

ואתם אחי ורעי שישו ושמוח, ברוך השם אשר זכיתם להיות בחלקו הקדוש לנצח. ותהיו מודים על העבר שעור לכם לישאר קיים בהאמת בתוך צרות ויסורים כאלה, ותצעקו על להבא. השתדלו והרבה תחנה ובקשה לפני ה' מעמקי עמקי לבבכם, ותצעקו ותתחננו להשם יתברך בכל יום, שיזכה כל אחד לישאר על עמדו בנקודת יהדותו, ושנוכה להנצל משונאינו ורודפינו, המה יכרעו ויפולו ואנחנו נקום ונתעודד, ונוכה להתראות עמכם בקרוב פנים אל פנים, נגילה ונשמחה בישועתו.

נתן מברסלב

ושלום לידידי הותיק מו"ה אברהם בער שיחי' [נכד רביז'ל. היה חתנו של ראש החולקים על מוהרנ"ת משה ח. ועכשיו בתוך תוקף מצוקת המחלוקת לחצו עליו שיתרחק עצמו מן דרכו ויקניו רביז'ל ושיתחיל גם הוא לחלוק על מוהרנ"ת ז"ל, אמנם ר' אברהם בערניו ראה דרכיהם איך שהם להיפך מן דרכי עבודת ה', גם ראה על אשתו הרבה קלות רח"ל, ולכן התרחק מהם ויצאו מביתם, ולבסוף נתגרשו].

בטח בה בני חביבי, כי בוודאי לא יעזוב אותך, והכל יתהפך לטובה וכו'. ושלום ושמחה וחיים, ודבריו ז"ל חיים וקיימים שאמר "גאט איז גרויס מע ווייסט גאר ניט, גאט פירט תמיד אויס". ואני העני והאביון והנרדף כל כך, בתומי אלך להאמין בדבריו הקדושים בתמימות ובפשיטות, ולספר לכל החפץ לשמוע את כל מעשי ה' הגדול אשר עשה עמנו, להשיבנו ולקרבתנו אליו יתברך ולתורתו הקדושה. וה' יגמור בעדי, וגם עד זקנה ושיבה אלקים אל תעזבני, עד אגיד ורועך לדור לכל יבא גבורתך וצדקתך וכו' (תהלים עא יח).

נתן הנ"ל

ושלום רב לידידי כנפשי ולבבי, הרב המאור הגדול, הותיק מו"ה אהרן נ"י [רב דק"ק ברסלב, מגדולי תלמידי רביז'ל וחבר נאמן למוהרנ"ת]. עם שלום בניו שיחי' [הרה"צ ר' צבי אריה, והר"ר נחמן שהיה מקודם חתנו של מוהרנ"ת] ולכבוד כל בני ביתו [נכדיו היו הרה"צ ר' נחמן אבדקיק טשעהרין, מגדולי תלמידי מוהרנ"ת ז"ל. והשני הרה"צ ר' חיים שהי' אח"כ רב ואב"ד ברסלב זצ"ל]. שלום וישע רב.

כבר פירשתי שיחתי קצת למעלה ומה אוסיף לדבר עוד. מעלת כבוד תורתו יודע הכל לבבו כלבבי ונפשו כנפשי, כי כלנו אחד. ובהשם יתברך חסינו כי לא יעזוב אותנו לעת זקנתינו, ויראו שונאינו ויבושו, ובעת פקודתינו לאורך ימים ושנים יאסוף נפשותינו בין אנשי רבינו ז"ל, ולא נבוש ולא נכלם לנצח [ע"ע במכתב קע"א "שתצא נפשותינו בין ברסלבר חסידים"].

נתן הנ"ל

כוונת ההערות והציגונים בכדי להבין את המכתב הק', וברצוננו בעו"ה להדפיס כל המכתבים עם ההערות כדי לזכות את הרבים, לכן נשמה לקבל באמייל מן הקוראים היקרים "הארות" בין על דברי מוהרנ"ת ובין על דברינו כדי שיצא מתחת ידינו דבר נאה ומתוקן, ויאשר כוונתנו למפרע

למכתבים למערכת, וכן לכתוב מאמרים להופיע בדעת סופר, אן להערות, וכן מי שברצונו שיגיע לו העט סופר על יד האימג'ל, יפנה: **CONGHVPRINTING@GMAIL.COM** או להפקס: **845.781.6701** להודיעה על מול טוב לאנ"ש, יש לשלוח הודעה (עד יום ג' בשעה: 9:00 בבוקר):

המאורני חיל ועורני עד עתה לא בזכותי ולא בכחי כי אם בזכותו וכחו הגדול [הביהמ"ד בעיר אומאן נבנה על ידי מוהרנ"ת ז"ל ונגמר הבנין בסוף שנת תקצ"ד כמ"ש לעיל במכתבים שהי' מחסדי השם שנשלם הביהמ"ד לפני התחלת המחלוקת. ומוהרנ"ת ראה בכל פעולותיו הק' למען הגדלת רביז'ל ניסים עצומים יותר מהחסדים ורחמי השי"ת שרביז'ל גילה לנו עצותיו הקדושים בספריו הק', כמ"ש "ראינו חידושים נפלאים וניסים עצומים יותר מבחינו", כי בפעולותיו אלו לכתוב ולהדפיס הספרים, ולעורר ולקבץ אנ"ש על ראש השנה לאומאן, ולבנות הבית המדרש על שמו של רביז'ל, ולהתפלל בו, בזה המשיך דעת קדשו של רביז'ל שלא יכבה נרו לעולם, שלא רק הדור ההוא שראו את מעשי ה' ונפלאותיו ושמעו אותם מפי רביז'ל ידעו מזה, רק גם דורות הבאים גם הם יוכלו ליהנות מאוד קדושת רביז'ל ודוק. אף שהביהמ"ד כבר נגמר עדיין לא היה הביהמ"ד נגמר לגמרי כלול בהדרו, והיו צריכין עדיין כמה שיפוצים ותיקונים כמ"ש לעיל מכתב, ועיין (ימי מוהרנ"ת ח"א אות ק"ו) ובימ"מ ח"ב. וע"ע לקמן מכתב קע"ו "זנוכה שיתקיים על תילה הבית המדרש שלנו, ולגמור הבנין בשלימות בשנה הזאת". הוא יעורני גם עתה לגמור הבית המדרש פה בקיץ הבאה עלינו לטובה אי"ה, וגם שאשוב מהרה לברסלב לביתי לשלום.

כי אם אמנם אני פחדן גדול, וכנגד זה זיכני השם יתברך להיות חזק מאד בעזרת השם יתברך בעזות וקדושה. והשם יתברך נתן מצחי חזק נגד מצחם, וברוך השם אני חזק בדעתי כעמוד ברזל וכחומות נחשת. ואני מכין עצמי בעזתי לדרון ולתפלה ולמלחמה, וה' אלהים יעזור לי בכחו הגדול. וכבר דיברתי הרבה עם ידידנו מוסר כתב זה ר' שמואל וויינבערג [מראשי מהעסקנים לטובת מוהרנ"ת. וכו"ה במכתב קע"ה ר' שמואל וויינבערג היה פה מיום ו' משפטים עד אתמול (יום ד' תצות), ואתמול נסע לביתו ע"כ]. ואני מצפה על מכתביו שישבי לי מהרה לטוב, ואקוה להשם יתברך שאתנהלה לאטי לברסלב לשלום.

ואי אפשר לעמוד על סוף דעתם של המתנגדים, מה חושבים בזה שרוצים לגרשני מברסלב, הלא אם אסע למקום שאסע, אודיע גם שם אמת תורתו הק', ויהיו נעשים שם גם כן ברסלבר חסידים שהם כשרים אמיתיים שבישראל. [וכעין מה שאמר רביז'ל בעת המחלוקת הגדול עליו ענה ואמר רביז'ל מה יהיה אם יגרשו אותי מכאן גם כן, בכל מקום שאשב לשם, בכל מקום שאעשה פסיעה אתקן תמיד, ווי איך וועל אטרעט אהן וועל איך אלץ פאר רעכטיגן עכ"ל (חיים ס' קט"ו). המתנגדים השקט לא יוכלו, ומסרו מסירות על מוהרנ"ת לפני הממשלה, כי רצו לגרוש אותו למקום רחוק מאד. כוונתם היה כדי להפרידו מן אנ"ש חסידי ברסלב, כדי שאורו של רביז'ל לא יתמשך יותר ח"ו, ולכן השתדלו אצל הממשלה לשלחו חוץ לאיזור אוקריינא, או אפילו לסיביר וכיוצא רח"ל. ועיין מכתב קצ"ו ובמכתב ר'. וכמו שרביז'ל האיר אורו בעיר ברסלב דווקא כמ"ש לעיל: וזכינו שישב בברסלב ושם נתחברו כל ספריו"ן כן בטח מוהרנ"ת בהשם שיהי' עמו גי"כ [ובאמת עולה על דעתי אולי כוונת השם יתברך בשביל זה [שאסע למקום רחוק, ולהתחיל שם להפיץ מעיינות רביז'ל על פני תבל], אך יש לי רחמנות גדול עליכם להיות נפרד מכם ח"ו פתאום, מובטחני בחסדי ה' בכחו הגדול שבוודאי לא יעשה זאת למענו ז"ל, ויעורני בנפלאותיו לשוב לביתי לברסלב לשלום מהרה.

וימי הפורים ממשמשים ובאים, והשם יתברך ישמע זעקתינו למחר ביום תענית אסתר, ונוכה לשפוך לבנו כמים לפניו ית', וכעשותו נוראות

שיעורים אויף אידיש אין ספר ליקוטי מוהר"ן !

לימוד ספה"ק ליקוטי מוהר"ן בכל יום
מען קען הערן אויף "אוצרות ברסלב" יעדן טאג א
עמוד בספה"ק ליקוטי מוהר"ן
718-855-2121
געלערנט "אויף אידיש" מיט א קלאהרין הסבר, לויט די
מפורשים און לויט ווי עס איז מבואר אין ליקוטי הלכות
חזקו ואמנו אחוי ללמוד ספריו "בכל יום", ולעיין ולחפש בהם למצוא בהם
בכל פעם עצות להציל נפשכם (ע"ל"ת מכתב ש"א)